

**CONCEPTE ALE DEZVOLTĂRII DURABILE. ABORDĂRI
TEORETICO-METODOLOGICE**

**CONCEPTS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT. THEORETICAL
AND METHODOLOGICAL APPROACHES**

NEAGA, FLAVIU DORU

Universitatea din Craiova, Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor
Academia Română - Institutul de Economie Mondială
flaviuneaga@yahoo.com

Rezumat:

Scopul acestei lucrări constă în evidențierea apariției și evoluției conceptului de dezvoltare durabilă. Principalul obiectiv al lucrării de față îl constituie abordarea principalelor definiții date conceptului de dezvoltare durabilă, precum și rolul acestora în dezvoltarea societății omenesti în general. În acest sens se precizează că primele definiții care abordează acest concept dintr-o multitudine de perspective, s-au elaborat în ultimele decenii ale secolului douăzeci și în primii ani ai secolului douăzeci și unu. Majoritatea conceptelor elaborate cu privire la dezvoltarea durabilă se referă la trei aspecte de bază ale acestora: aspectul economic, aspectul legat de mediul înconjurător și aspectul social.

Cuvinte cheie: concepte, dezvoltare durabilă, mediu înconjurător, dezvoltare economică, raportul Brundtland, progres, schimbări globale

Clasificare JEL/ JEL Classification: Q01, Q56

Abstract:

The purpose of this paper is to highlight the emergence and evolution of the sustainable development concept. The main objective of this paper is to address the leading definitions of the sustainable development concept and their role in human society development. In this direction it is stated that the first definitions that addresses to this concept from a variety of perspectives, were developed in the last decades of the twentieth century and the first years of the twenty-one century. Most concepts developed on sustainable development refers to three basic aspects: economic, environmental and the social aspect.

Keywords: concepts, sustainable development, environment, economic development, Brundtland report, progress, global change

UNINEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE
OIPOSDRU

Institutul de Economie
Mondială

1. Dezvoltarea durabilă - repere istorice

În ceea ce privește conceptul de dezvoltare durabilă, de-a lungul timpului și mai ales în ultimele decenii ale secolului trecut și începutul secolului XXI, s-au dat mai multe definiții care abordează acest concept dintr-o multitudine de perspective. Înainte de toate, trebuie să arătăm care este originea conceptului de dezvoltare durabilă. Cuvântul provine din limba engleză, unde se folosesc termenii de sustainability, sustainable și sustainable development. Ei provin din latinescul "sus" și "ținere" ce înseamnă *a susține, a păstra*, folosit cu sute de ani în urmă. În sensul modern a termenului, conceptul de dezvoltare durabilă este utilizat la începutul anilor 1970, fiind folosit în lucrarea *Limitele Creșterii*, de către Donella Meadows (Meadows, 1972). În dicționarul explicativ al limbii române, există două concepte relativ apropiate: sustenabilitate și dezvoltare durabilă. Conform dicționarului, sustenabilitatea este "calitatea unei activități antropice de a se desfășura fără a epuiza resursele disponibile și fără a distruge mediul, deci fără a compromite satisfacerea nevoilor generațiilor viitoare". Când ne referim la dezvoltarea economică de ansamblu a unei țări sau regiuni, este folosit termenul de dezvoltare durabilă.

Până în primele decenii ale secolului XX, conceptul de dezvoltare, în sensul pe care-l abordăm astăzi, era aproape necunoscut. Marile imperii care stăpâneau lumea în secolul XIX și începutul secolului XX nu au acordat atenție progresului social și economic, pentru ceea ce numim astăzi "țări în curs de dezvoltare". Scopul lor era în primul rând de a furniza materii prime și forță de muncă ieftină.

Pentru țările bogate din America de Nord, Europa, problema creșterii economice era legată de ideile îmbrățișate de "progres" și "modernizare", în timp ce preocupările privind echitatea și dreptatea socială erau foarte rar pomenite. Gradul mare de sărăcie, precum și serviciile sociale foarte reduse sau inexistente în Europa și Statele Unite, au arătat că nici în aceste țări politica nu era orientată spre nevoile majorității. Aspectul economic și social, în sensul îmbunătățirii lor, vor deveni după cel de-al Doilea Razboi Mondial o preocupare susținută din partea guvernelor, precum și din partea națiunilor sărace ale lumii. Problema economică va ajunge să ocupe un loc esențial în teorie și politică, precum și în cadrul competiției dintre comunism și capitalism în perioada confruntărilor, al Războiului Rece.

În lucrarea sa, intitulată "Stadiile creșterii economice", W. Rostow a trecut în revistă problema dezvoltării economice folosind subtitlul "Un manifest non-comunist" (Rostow, 1960). Teoria marxistă propunea o abordare care viza o soluție pentru viitor, în care toți oamenii vor trăi în echitate economică și socială. Rostow vine cu o contrabalansare a acestei teorii prin scoaterea în evidență a țelurilor sociale și economice. Conform acestei perspective, țările în curs de dezvoltare trebuiau să treacă printr-o serie de stadii, ajungând din urmă țările dezvoltate, fără a fi nevoite să treacă printr-o revoluție comunistă. Acest concept a lui Rostow, care prevedea un avânt economic precum și perspectiva generală privind progresul economic și social, îndreptate spre consumul de masă, va fi îmbrățișat de o mare parte din teoreticienii dezvoltării.

Majoritatea specialiștilor, economiști, sociologi, creatorii politicilor, care aveau preocupări pe linia dezvoltării economice, au adoptat un cadru de lucru mult mai îndrăzneț în

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE
OIPOSDRU

Institutul de Economie
Mondială

comparație cu tentativele existente în cadrul economiei politice. După ei, scopul principal a politicii de dezvoltare economică reprezintă ridicarea nivelului de trai a întregii omeniri prin oferirea a tot mai multor bunuri și servicii pentru o populație în continuă dezvoltare. În acest sens s-au constituit instituțiile cu caracter internațional, Fondul Monetar Internațional, Banca Mondială și Națiunile Unite.

Spre sfârșitul secolului XX, accentul a început să fie pus pe conceptul de dezvoltare globală, fiind adoptat de țări cu o structură politică mult diversificată (Alpopii, 2009). În urma promovării acestui concept s-au observat succese remarcabile și progres global, aspecte reieșite după măsurătorile PIB-ului standard, precum și după evaluarea dezvoltării umane, avându-se în vedere speranța de viață și educația. În ansamblu, beneficiile dezvoltării au fost repartizate inechitabil, sărăcia și malnutriția rămânând la cote înalte la foarte multe națiuni.

Mediul înconjurător și structurile sociale au suferit un impact negativ din cauza dezvoltării necontrolate. În multe din societățile tradiționale s-a produs defrișarea necontrolată a pădurilor, poluarea apelor, pescuitul intensiv etc. Fără un control asupra deteriorării mediului înconjurător, toate realizările dezvoltării pot duce la prăbușirea ecosistemelor de bază (Iancu, 1979). În ultimă instanță, succesele obținute pot duce la transformarea acestora într-un mare eșec. Realizând importanța acestor provocări la care este supus conceptul tradițional al dezvoltării, specialiștii în domeniu au acceptat noul concept, acela al dezvoltării durabile și sustenabile care implică protecția mediului, dezvoltarea economică și echitatea socială.

Despre conceptul de dezvoltare durabilă au apărut primele date acum 40 de ani, când omenirea s-a aflat în fața apariției problemelor de mediu și a primelor semne ale crizei energetice. Principala problemă a dezvoltării durabile o constituie contradicția dintre nevoile de creștere ale populației și îngrădirile impuse de către existența resurselor planetei, dar și de degradarea continuă a mediului înconjurător. Civilizația umană constituie un subsistem al ecosferei și depinde de resursele naturale, energie, precum și de capacitatea de autoreglare și menținerea stabilității de către ecosferă. Totodată, conceptul de dezvoltare durabilă consideră că societatea umană are o influență mare asupra ecosferei (Alpopii, 2009). Clubul de la Roma a făcut cunoscut raportul "Limitele creșterii" (la începutul anilor '70), unde se arăta că Pământul are posibilități limitate de a asigura resursele naturale necesare dezvoltării socio-economice, precum și diminuarea efectelor negative ale folosirii acestor resurse. Raportul mai susținea faptul că dezvoltarea țărilor sărace va avea un impact asupra mediului înconjurător, de cele mai multe ori negativ. În ultimii 40 de ani s-au adoptat mai multe tratate internaționale în care se stabilesc obligațiile și termenele precise cu privire la schimbările climatice, conservarea biodiversității, apărarea fondului forestier, a apelor, a drepturilor omului (Ciubotaru, 2008).

2. Obiective pentru dezvoltarea durabilă

În ultimele decenii ale secolului trecut și începutul secolului XXI, omenirea se confruntă cu mari probleme -schimbări climatice, epuizarea unor resurse, secetă, problema deșeurilor, creșterea populației, sărăcia etc.- de aceea dezvoltarea durabilă trebuie privită ca o

adaptare a societății și a economiei la aceste provocări. În vederea eliminării urmărilor acestor probleme și pentru asigurarea dezvoltării economice, progresului social și dezvoltării umane, sunt necesare măsuri urgente care să stabilească obiective specifice și măsurabile incluse în strategiile naționale și mondiale pentru dezvoltarea durabilă.

Dezvoltarea durabilă trebuie să găsească căi și mijloace privind activitățile economice care nu sunt nocive pentru mediul înconjurător, în același timp să descurajeze acele activități care provoacă deteriorări ale mediului înconjurător, poluarea aerului, apelor, solului, subsolului (Anghelescu, 2006). Aspectele care privesc dezvoltarea durabilă ar fi:

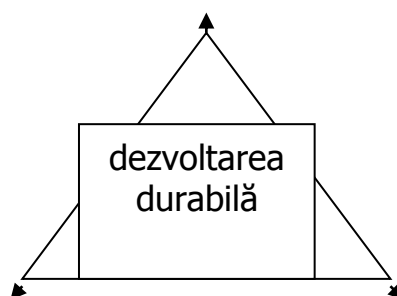
- abordarea integrativă,
- principiul "Gândește global-acționează local",
- viziunea de lungă durată asupra dezvoltării.

Folosirea resurselor naturale și energetice trebuie să se desfășoare respectând două direcții principale: resursele naturale să fie utilizate rațional prin folosirea unor tehnologii de prelucrare economică, iar a doua direcție constă în reducerea consumului și folosirea unor surse neconvenționale de energie.

Dezvoltarea durabilă are trei elemente componente, după cum sunt ilustrate în Figura nr. 1., cărora este necesar să le acorde o importanță egală.

Figura nr. 1. Componentele dezvoltării durabile

Dezvoltarea economică

Stabilitatea sistemelor naturale

Stabilitatea sistemelor sociale și culturale

Sursa: http://www.stpcentru.ro/uploads/media/Dezvoltare_Durabila_SDD.pdf

Dezvoltarea durabilă este inseparabilă de calitatea vieții și este condiționată de armonizarea celor trei cerințe: prosperitatea economică, care are la bază venituri obținute din activitățile productive cu scopul îndeplinirii necesităților oamenilor; stabilitatea sistemelor sociale și culturale, care asigură forța de muncă necesară domeniului economic, social și cultural; stabilitatea sistemelor naturale, care constituie baza vieții și au rolul de a procura resursele și bunurile naturale (Rojanschi, 2004).

În construirea unei strategii privind dezvoltarea durabilă trebuie parcurse anumite etape:

- să se identifice provocările care sunt specifice dezvoltării durabile;
- stabilirea unor măsuri la problemele identificate;
- precizarea unor indicatori de evaluare;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE
OPSDRU

Institutul de Economie
Mondială

- analiza și ajustarea politicilor practicate, periodic.

Conceptul de durabilitate presupune o serie de schimbări în toate domeniile vieții, acest lucru nu trebuie făcut doar în schimbarea obiceiurilor consumatorului, proces destul de greu ci, mai mult, trebuie modificată părerea oamenilor despre economie și societate (Zaman, 2005). În ceea ce privește economia, considerăm că trebuie aplicate o serie de forme noi de administrare, care să aibă în vedere mediul înconjurător ca factor de producție. Din punct de vedere social, trebuie avut în vedere modul în care societatea va tolera modernizarea ecologică care presupune noi șanse, dar și noi probleme. Rămâne de văzut dacă disponibilitatea societății, a economiei și a fiecăruia dintre noi vor accepta schimbări în sistemul nostru de producție și consum, precum și în stilul nostru de viață. Adevărata dezvoltare durabilă impune întregii omeniri o gândire fără egoism pentru a putea realiza interesele personale, iar acestea să coincidă întru totul cu interesele comunității.

După cum este cunoscut, viitorul umanității depinde de dezvoltare, care presupune, înainte de toate, o definiție corectă și o viteză mare de implementare în practică a celor două concepte, dezvoltarea durabilă cât și cea regională, având o importanță deosebită pentru generațiile prezente și viitoare. Există specialiști care susțin ideea că dezvoltarea durabilă nu poate fi tratată decât la nivel mondial, având un caracter unitar și simultan (Vădineanu, 1998). Alte opinii susțin că abordări punctuale sunt mai realiste și cu sorți mai mari de izbândă. Practicile actuale în ceea ce privește evoluția favorabilă a unor sectoare ale economiei, precum agricultura ecologică, turismul ecologic etc. arată viabilitatea tipului nou de abordare la nivel sectorial, care după părerea noastră trebuie să devină o poziție firească asupra dezvoltării. Într-o societate durabilă, utilizarea superioară a resurselor umane va duce la o dezvoltare economică, o îmbunătățire calitativă a vieții omului.

Conceptul de dezvoltare durabilă și-a făcut apariția în momentul în care problemele legate de mediul înconjurător erau în prim-planul dezbaterilor politice. În perioada respectivă, sintagma de "dezvoltare durabilă" s-a folosit mai mult ca o formulare venită să câștige sprijin politic, în loc de o bază teoretică pentru producerea unei schimbări de atitudine. Mai târziu, atunci când protejarea mediului și dezvoltarea economică au fost considerate ca două elemente compatibile și că ele reprezintă obiective complementare, dezvoltarea durabilă vine cu o alternativă nouă, față de modelul conflictual prezent în dezbaterile care caracterizau disputele anilor '70, având ca subiect limitele de creștere.

Din Raportul Brundtland s-au desprins o serie de concluzii șocante pentru vremea respectivă, și anume: una din concluzii se referă la utilizarea resurselor naturale, alta la creșterea gradului de sărăcie a populației, precum și poluarea mediului și acumularea de deșeuri. Dacă omenirea și în primul rând guvernarea nu vor ține cont de aceste concluzii, atunci este de așteptat un declin al calității vieții omului. De aceea dezvoltarea durabilă constituie un proces economic continuu în vederea satisfacerii tuturor nevoilor oamenilor, în prezent și în viitor.

Conceptul de dezvoltare durabilă aduce o noutate în ceea ce privește includerea noțiunii de respectare a mediului alături de celelalte două elemente: asigurarea securității economice și crearea unei societăți echitabile pentru toți oamenii. În același timp, dezvoltarea

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE
OIPOSDRU

Institutul de Economie
Mondială

durabilă trebuie să ofere prognoze pe termen lung, care să integreze în procesul de dezvoltare efectele locale și regionale ale schimbărilor globale. De asemenea activitatea de dezvoltare trebuie periodic reevaluată în funcție de rezultatele cercetării științifice, ținând cont de faptul că folosirea resurselor naturale să aibă un impact cât mai mic asupra mediului.

La întâlnirea internațională de la Stockholm din 1972, întâlnire care a avut loc sub egida Națiunilor Unite, statele dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, în Declarația finală asupra mediului, au folosit pentru prima dată conceptul dezvoltării durabile. La această reuniune s-a prezentat legătura existentă între calitatea vieții și calitatea mediului. Statele dezvoltate erau interesate de impactul industrializării puternice asupra distrugerii mediului natural, în timp ce statele mai slab dezvoltate puneau accent pe posibilitatea obținerii unor progrese economice pentru ele, lăsând în plan secund problema mediului înconjurător, aducând argumente că ele nu poartă nicio responsabilitate privind problemele ecologice existente.

Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare (comisia Brundtland), la finalul activității elaborează un raport numit "Viitorul nostru comun" (raportul Brundtland³), în 1987. Cu această ocazie se dă prima definiție a conceptului de dezvoltare durabilă. În acest raport s-a făcut o analiză a dezvoltării durabile, precum și stabilirea unor remedii și recomandări pentru viitor. Influența dezvoltării durabile implică trei aspecte: economic, social și de mediu. Cele trei aspecte trebuie să fie luate în considerare în egală măsură, la nivel politic de către fiecare stat.

Aspectul economic. O economie durabilă este capabilă să producă bunuri și servicii, să mențină o bună guvernare, un nivel rezonabil al datoriei externe și să înlăture dezechilibrele dintre diferite sectoare.

Aspectul legat de mediul înconjurător. Durabilitatea unui sistem depinde în mare măsură de modul în care se menține o bază de resurse naturale, o exploatare rațională a resurselor regenerabile, folosindu-se acele resurse care devin epuizabile numai după ce se găsesc înlocuitori adecvați. Aceste aspecte includ susținerea biodiversității, a stabilității atmosferice, precum și alte funcții ale ecosistemului care nu intră în componența resurselor economice.

Aspectul social. Pentru ca un sistem să fie durabil din punct de vedere social, trebuie să promoveze echitatea distribuției bunurilor și serviciilor (sănătatea, educația, cultura, egalitatea sexelor, responsabilizare și participare la viața politică).

Aceste criterii puse în practică satisfac definirea unui concept puternic, cu o largă aplicabilitate. Conform Raportului Brundtland, toți trebuie să fim responsabili de acțiunile noastre pe care le susținem în vederea satisfacerii tuturor nevoilor, dar să nu uităm niciun moment de soarta generațiilor viitoare. De asemenea, trebuie să fim conștienți de influența deciziilor și acțiunilor noastre asupra mediului înconjurător, îmbunătățind sănătatea generațiilor noastre, cât și a generațiilor viitoare. Conceptul de dezvoltare durabilă, conform Raportului, ne atenționează asupra faptului că există limite în exploatarea resurselor naturale

³Raportul Brundtland a fost numit astfel în onoarea Dr. Gro Harlem Brundtland, fostul Prim Ministru al Norvegiei

UNINEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE
OIPOSDRU

Institutul de Economie
Mondială

ale mediului, precum și puterea de absorbție a biosferei activităților umane este limitată. Având la bază aceste motive, dezvoltarea durabilă implică un proces de schimbare în care exploatarea resurselor, direcția investițiilor, orientarea dezvoltării tehnologice și schimbările instituționale să fie realizate în concordanță cu viitorul, precum și nevoile actuale.

În anul 1992 a avut loc la Rio de Janeiro "Summit-ul Pământului", fiind reprezentate 178 de state. Reprezentanții statelor participante au întocmit mai multe acte care se referă la schimbările de climă, stoparea defrișărilor masive, diversitatea biologică. Tot la această întâlnire s-a elaborat un plan privind susținerea dezvoltării durabile, numit Agenda 21.

La summit-ul Mileniului Națiunilor Unite din același an, s-au adoptat Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului (ODOM) de către reprezentanții a 191 de țări. Fiecare stat participant la summit și-a elaborat un mecanism de monitorizare a progresului la nivel regional, național și global. În România, monitorizarea este făcută de către guvern, cu sprijinul agențiilor ONU care își au sediul în țara noastră. Cele opt obiective ale Dezvoltării Mileniului sunt:

- reducerea sărăciei severe;
- accesul universal la ciclul primar de învățământ;
- promovarea egalității între sexe și afirmarea femeilor;
- reducerea mortalității la copii;
- îmbunătățirea sănătății materne;
- combaterea HIV/ SIDA și a tuberculozei;
- asigurarea durabilității mediului;
- crearea unui parteneriat global pentru dezvoltare.

În anul 2002, la Johannesburg (Africa de Sud), s-au desfășurat lucrările summitului Pământului, unde statele participante și-au reafirmat sprijinul față de obiectivele Agendei 21. Cu acest prilej s-au stabilit anumite obiective: eliminarea sărăciei, alimentație sănătoasă, înlăturarea produselor nocive precum și protejarea resurselor naturale. La acest summit s-a lărgit conceptul de dezvoltare durabilă prin urmărirea a trei factori, și anume:

- factorii de mediu și dezvoltarea durabilă din punct de vedere ambiental;
- creșterea economică să fie echitabilă și sustenabilă;
- echilibrul social (Iliescu, 2006);

Cu ocazia adunării francofoniei de la Ouagadougou (Burkina Faso) din decembrie 2004, s-a extins conceptul de dezvoltare durabilă, adăugându-se componenta culturală care să ducă la oprirea tentației de marginalizare și de eliminare a "culturii minore", a creației artistice a națiunilor subdezvoltate, ceea ce ar duce la sărăcirea patrimoniului cultural național și internațional. O mai mare diversitate culturală poate constitui un factor de creștere economică. Un neajuns al acestui summit îl constituie inexistența măsurilor concrete și a termenelor de realizare (Iliescu, 2006).

În 2012, la Rio de Janeiro a avut loc ultimul summit al Pământului. La această întâlnire s-a decis lansarea unor acțiuni care să contribuie la dezvoltarea Obiectivelor Dezvoltării Globale și care să ducă la continuarea procesului demarat de Obiectivele de

Dezvoltare ale Mileniumului, după anul 2015. Totodată, în cadrul acestei întâlniri s-au stabilit căile principale pentru politica unei economii verzi, vizavi de o structură de program desfășurată pe parcursul a 10 ani care susține consumul sustenabil și diferite modalități sustenabile de producție. Cu toate că s-au făcut demersuri ample la nivel global, cele trei summit-uri ale Pământului la care au participat câteva zeci de mii de oameni, la care se adaugă dezbaterile privind dezvoltarea conceptului de dezvoltare durabilă susținut la nivel regional, statal și local, rezultatele palpabile, concrete, se lasă mult așteptate.

În ceea ce privește Uniunea Europeană, Comisia a propus o strategie "Europa 2020" pentru a crește locurile de muncă, productivitatea și coeziunea socială (Comisia Europeană, 2010). În prezent Uniunea Europeană se confruntă cu o perioadă de schimbare, efect al modificărilor climatice, al globalizării și îmbătrânirii populației, așadar reluarea în ceea ce privește creșterea economică de la începutul lui 2010, după criza financiară din 2008, trebuie să aibă în vedere o mulțime de reforme pentru asigurarea dezvoltării durabile în următorii zece ani. Prin strategia pe care o prezintă, Comisia îi va permite Uniunii Europene să atingă o dezvoltare *inteligentă*, dezvoltând cunoștințele și inovarea, *durabilă*, având la bază o economie ecologică și eficientă în administrarea resurselor și nu în ultimul rând *favorabilă incluziunii*, consolidând ocuparea forței de muncă, coeziunea socială și teritorială.

Comisia își propune un număr de obiective care trebuie atinse până în anul 2020:

- creșterea procentului populației care are vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani, având un loc de munca, la 75%;
- investirea în cercetare și dezvoltare a 3% din Produsul Intern Brut;
- scăderea abandonului școlar la sub 10% și majorarea la 40% a populației absolventă de învățământ superior;
- diminuarea cu 20 de milioane a persoanelor aflate în prag de sărăcie;
- diminuarea cu 20% a emisiilor de dioxid de carbon, majorarea cu 20% a energiilor regenerabile și eficienței energetice.

3. Principiile dezvoltării durabile

O analiză a dezvoltării, atât din perspectiva economico-socială, cât și din perspectivă ecologică, redă câteva principii (Pahoăț, 2003):

- dezvoltarea s-a manifestat în linie dreaptă de la societatea tradițională la o societate modernă de consum în masă. În această etapă au apărut numeroase tensiuni între susținerea creșterii economice și o echitabilă asigurare a nevoilor. Dezvoltarea a avut un impact negativ asupra mediului, așa după cum a evoluat în ultima parte a secolului trecut;
- prin menținerea unei baze economice solide, conceptul dezvoltării durabile are obligația să înlăture inechitățile sociale și distrugerea mediului înconjurător;
- este de o importanță deosebită apărarea și conservarea capitalului natural în vederea producerii unei economii susținute și a echității între generații;

- din punct de vedere ecologic, creșterea populației, cererea de resurse, trebuie să fie limitate în vederea stabilizării integrității ecosistemelor și diversității speciilor;
- pentru ca dezvoltarea să fie durabilă, echitatea socială, măsurile de sănătate, necesitățile educaționale, democrația participativă, trebuie să devină cruciale.

Aceste principii ne demonstrează care sunt noile cerințe pentru procesul dezvoltării. În acest sens se impune schimbarea opticii privind conceptul creșterii economice, în special pentru cei care nu au îndeplinite condițiile de bază, este absolut nevoie, cu condiția respectării limitelor generale și nu trebuie să fie principalul obiectiv pentru țările care au un nivel înalt de consum. Alan Durning, consideră că ideal ar fi pentru societate un nivel moderat de consum, instituții sociale puternice, precum și un mediu natural sănătos, decât o creștere continuă a consumului (Durning, 1992).

Având în vedere conținutul conceptului de dezvoltare durabilă, se pot prezenta următoarele ipostaze ale acestui concept:

- dezvoltarea durabilă se prezintă ca un efect al inegalității repartițiilor în toate domeniile la nivel internațional, iar susținerea unei dezvoltări durabile eficiente nu este posibilă fără progres tehnic, legislație nouă, economie de piață viabilă, finanțare corespunzătoare, integrare și modernizare;
- dezvoltarea durabilă se prezintă ca o cauză cu scopul de a salva planeta;
- dezvoltarea durabilă se prezintă ca un concept pentru faptul că ridică o problemă, are un cadru de referință, impune operații, are o serie de relații și o multitudine de semnificații;
- dezvoltarea durabilă este un sistem având o ordine conferită prin fluctuații spațio-temporale;
- dezvoltarea durabilă este un cvintet dimensional (dimensiunea spațio temporală, socială, culturală, economică și ecologică);
- dezvoltarea durabilă este un proces având ca scop realizarea unor obiective prestabilite;
- dezvoltarea durabilă este un nou mod de gândire cu accent pus pe disponibilitate, participare, prin noțiuni, judecăți, teorii și practici;
- dezvoltarea durabilă este o relație între haos și ordine, în care omul prin activitățile sale tinde să crească volumul de informații, în timp ce natura să reziste pasiv.

4. Concluzii

Între conceptul de dezvoltare durabilă și cel de dezvoltare regională există similitudini atât și diferențe. Dezvoltarea durabilă este un concept general care se bazează pe schimbarea mentalității oamenilor, pe implementarea unei noi viziuni despre managementul resurselor și dezvoltării economice, în timp ce conceptul de dezvoltare regională se ocupă de o arie mai restrânsă, el de fapt fiind un concept european și prezintă în esență reducerea inegalităților existente între diferite regiuni ale Europei, în primul rând din punct de vedere economic. O altă diferență constă în faptul că dezvoltarea regională, redistribuirea, nu ține cont numai de

aspect economic și de politicile care țin de solidaritate și coeziune socială. Din punct de vedere al redistribuirii, dezvoltarea durabilă urmărește cu prioritate ajutorarea celor mai sărace țări de pe glob. Punctul de confluență unde se întâlnesc cele două concepte este protecția mediului, ambele acordând un interes major acestui lucru.

În vederea atingerii principalelor obiective ale dezvoltării durabile, este necesară o nouă mentalitate a oamenilor, existența unor comunități care să dea dovadă de posibilități largi în ceea ce privește folosirea resurselor naturale într-un mod cât mai rațional și eficient și care să identifice potențialul economic în ceea ce privește economia, garantându-se prosperitatea, protecția mediului și echitatea socială.

Bibliografie:

1. Avram C. D. (2012) - *Economie Generala*, Craiova, Ed. Universitaria
2. Avram M., Avram A. (2012) - *Legislație contabilă și fiscală*, Craiova, Ed. Universitaria
3. Avram V, Avram C. D. (2010) - *Gestiune, contabilitate și audit bancar*, Craiova, Ed. Universitaria
4. Avram M., Avram C. D., Togoe G. D. (2014) - *ACCOUNTING TREATMENTS USED FOR ACCOUNTING SERVICES PROVIDER*, Analele Universității Constantin Brancuși, Seria Economie, Nr.4, pg. 295-302
5. Alpopi, C., Neamțu, B. (2013) - *Dezvoltarea durabilă*, București, Editura Tritonic
6. Alpopii C. (2009) - *Elemente de urbanism*, Editia a II-a, București, Editura Universitară
7. Angelescu A., Vișan S. (2006) - *Protecția mediului ambiant*, București, Editura ASE
8. Ciobotaru V., Socolescu A. M. (2008) - *Poluarea și protecția mediului*, București, Editura Economică
9. Donella H. M., Dennis L. M., Jorgen R., William W. B. (1972) - *The limits to growth*, New York, Universe Books, pg. 7
10. Durning, A. (1992) - *"How Much is Enough? The Customer Society and the Future of Earth"*, Worldwatch Environmental Alert, Londra, Editura Norton, pg. 83
11. Iancu, A. (1979) - *Creșterea economică și mediul înconjurător*, București, Editura Politică
12. Iliescu I. (2006) - *Pentru dezvoltare durabilă*, ediția a II-a, București, Editura SemnE
13. Nistorescu, T. (2013) - *Strategia întreprinderii și avantajul concurențial*, București, Editura Prouniversitaria
14. Popescu S., Seliște R. D. (2010) - *Dezvoltarea durabilă*, Alba Iulia, Editura Asociația Intercomunitară de dezvoltare
15. Rojanschi V., Bran F., Grigore F. (2004) - *Elemente de economie și managementul mediului*, București, Editura Economică, pg. 235-247
16. Vasile, V., Zaman, G. (Cord) (2005) - *Dezvoltarea durabilă*, București, Editura Expert, pg. 65-72
17. Vădineanu, A. (1998) - *Dezvoltarea durabilă*, vol. I, București, Editura Universității, pg. 189-191
18. *** *Our Common Future: The World Commission on Environment and Development (The Bruntland Report)*, G. Bruntland (1987) - editor. Oxford Press
19. *** *Stockholm, Declaration of the United Nations Conference on the Human Environment (Stockholm Declaration)* (1972) - UN. DOC. A/CONF 48/14
20. *** *United Nations Conference on Environment & Development Rio de Janeiro*, Brazil, 3 to 14 June 1992, A/CONF.151/26 (Vol. II)

Această lucrare a fost realizată cu sprijinul finanțării obținute în cadrul proiectului de studii doctorale și postdoctorale: „Studii doctorale și postdoctorale Orizont 2020: promovarea interesului național prin excelență, competitivitate și responsabilitate în cercetarea științifică fundamentală și aplicată românească” Contract POSDRU/159/1.5/S/140106.